

העוררת
מרכז איגוד התתי"ם ע"ר 580018489
מרחוב ישעיהו 14 א' ירושלים
ע"י מר משה איכלר
טל: 052-7120666 פקס': 02-5385194
דוא"ל moshee@ganimm.co.il

- נ ג ד -

המשיב
משרד החינוך
ע"י ב"כ מלשכת היועצת המשפטית במשרד החינוך
רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים
טל: 02-5603740 פקס': 02-5603840

החלטה

במסגרת ערר זה דנה הוועדה בהחלטת מנכ"לית המשיב מיום 30.3.2022 לדחות בקשה שהגישה העוררת לקבל רשיון לבית ספר חדש – בית ספר היכל משה, ברחוב הניידות 13 ירושלים סמל מוסד 658815 לשנה"ל תשפ"ב.

החלטת מנכ"לית

מנכ"לית המשיב קבעה בהחלטתה כי הבקשה הוגשה ביום 30.12.2021, במועד מאוחר למועד הגשת בקשות לפי נוהל המשיב, ואינה עומדת בדרישות סעיף 4 לנוהל חריגים.

הנימוקים שפורטו בהחלטה הם:

1. הסבר להגשה מאוחרת אינו תקין – הסיבה להגשה מאוחרת אינה אחת מהסיבות המצויינות בסעיף 4 לנוהל חריגים. כמו כן, ההסבר הינו עבור גן ילדים והבקשה נפתחה עבור בית ספר.
2. מכתב מנהל אגף החינוך אינו תקין – המכתב מתייחס למוסד בבעלות "בני יוסף" ולא לבעלות שהגישה את הבקשה לרשיון. כמו כן אינו עומד בדרישות נוהל חריגים.
3. מספר התלמידים אינו עומד בדרישות פתיחת בית ספר חדש (א-20, ב-10).
4. התשריטים שהוגשו אינם תקינים – כיתות לימוד קטנות מאוד, כמו כן, לא מצויינים על גבי התשריטים חדרי ספח וגודלם כנדרש בנהלים.
5. לא הוגש טופס התאמת תשתית כנדרש בנהלים.

טענות הצדדים

במסגרת הערר נטען כי לקראת שנה"ל תשפ"ב פנו לעוררת הורי תלמידים המשתייכים למגזר הספרדי בירושלים אשר למדו בגני ילדים של "מרכז גני ילדים" ושילדיהם לא שובצו במסגרות לימודים מתאימות בבתי ספר, בבקשה לפתוח עבורם מוסד חינוכי בשכונת פסגת זאב בירושלים.

העוררת איתרה מבנה מתאים, אולם מספר ימים טרם פתיחת שנת הלימודים פנו נציגי האגף לחינוך חרדי בעירייה בבקשה שהעוררת תעביר את המוסד לכתובת אחרת עקב צורכי הרשות לבניית מבנה ברחוב בו מיועד להיות המוסד החינוכי. משכך, איתרה העוררת מבנה מתאים אחר והשקיעה הון רב בהתאמתו לבית הספר.

בנוגע לנימוקי הדחייה שבהחלטת המנכ"לית נטען כי בשורת הפתיחה של הבקשה נפלה טעות עת צויין כי מדובר בגן ילדים. בנוגע למכתב מהרשות המקומית נשלח מכתב מתוקן בהודעת דוא"ל לאחר הגשת הבקשה והוא מצורף לערר. בנוגע למספר התלמידים נטען כי מדובר במוסד צומח ובסמכות הוועדה להמליץ על מתן רשיון במספר תלמידים שונה מזה שרשום בנוהל מטעמים מיוחדים. כן נטען כי בשנה"ל תשפ"ג יש תלמידים רבים שצפויים ללמוד בבית הספר בנוסף, טענה העוררת כי ל-30 התלמידים אין פתרון חינוכי אחר וזאת לאחר שנרשמו במועד הרישום לבית הספר היסודי "היכל משה" אשר מתאים להשקפתם המגזרית והחינוכית. בנוגע לתשריטים נטען כי יש לכל תלמיד שטח כנדרש בהתאם לנוהל הרישוי ובנוגע לאי צירוף טופס התאמת תשתיות נטען כי גם הוא נשלח מספר דקות לאחר הגשת הבקשה בהודעת דוא"ל. העוררת טענה כי לא ניתנה לה זכות טיעון וההחלטה חורגת ממתחם הסבירות, השוויון, ההגינות וההיגיון.

המשיב הגיש כתב תגובה לערר וטען, בין היתר, כי הבקשה לא עמדה בדרישות הקבועות בנוהל חריגים וכי ההחלטה של המנכ"לית סבירה וניתנה כדין בהתאם לנימוקים שפורטו בה. המשיב הבהיר כי הבקשה הוגשה רק ביום 30.12.2021, תשעה חודשים לאחר המועד האחרון שנקבע להגשת בקשות חדשות לרשיון והעוררת לא מביאה כל טעם המצדיק את ההגשה במועד מאוחר. כמו כן, מספר התלמידים בבקשה נמוך, ולא צורפו המסמכים והאישורים הנדרשים, לרבות מסמכי סף כמתחייב לפי נוהל חריגים.

דיון והכרעה

ביום 27.6.2022 קיימה הוועדה דיון בנוכחות נציגי הצדדים.

לאחר ששמענו את טענות הצדדים חזרנו ועיינו בכלל טענותיהם החלטנו לדחות את הערר ולהלן נימוקי ההחלטה.

נוהל הגשת בקשות חריגות לפתיחת מוסדות חינוך לשנת הלימודים תשפ"ב (להלן ולעיל: "**נוהל חריגים**") קובע את אופן בחינת בקשות לקבלת רשיון שלא הוגשו במועדים שנקבעו בנהלי הרישוי. בנוהל מצויין כי הוא מיועד אך ורק להגשת בקשות חדשות (כולל העברת מבנה, העברת בעלות, תוספת מבנה, פיצול מבנה) ואינו מיועד לבקשות שחסרות מסמכי סף או כל פרט אחר שנדרש לפי נהלי המשרד.

הנוהל מגדיר כי בקשות שמוגשות לפי הנוהל מחוייבות למלא אחר תנאי סף כדלקמן:

1. הבקשות הוגשו באופן מלא ותקין, בהתאם לנהלי הרישוי לשנה"ל תשפ"ב, (למעט לעניין מועד הגשתן).
2. הגשת בקשה בהתאם לנוהל זה תתאפשר אך ורק במקרים בהם הבקשה מתייחסת למוסדות המהווים פתרון חינוכי בלעדי לתלמידים. כלומר, ללא המוסד החינוכי המדובר, לא יהיה פתרון חינוכי לתלמידים הצפויים ללמוד בו.
3. לשם הוכחת תנאי סף זה יש לצרף לכל בקשה שני מכתבים: מכתב מפורט ומנומק בחתימת מנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית כי הוא תומך באישור הבקשה באופן חריג, ומכתב הסבר מהבעלות על סיבת ההגשה במועד מאוחר.

סעיף 4 לנוהל חריגים מונה מספר סיבות שרק בהתקיים אחת מהן רשאית בעלות להגיש בקשה לפי נוהל חריגים.

בענייננו, העוררת הגישה בקשה לרשיון לשנה"ל תשפ"ב רק ביום 30.12.2021 באיחור רב למועד הקבוע בנוהל הרישוי. נוהל חריגים מאפשר הגשה מאוחרת עד ליום 31.12.2021 אך זאת בתנאים מוגדרים ותחומים.

בכל הנוגע לדרישה בנוהל חריגים בדבר צירוף מכתב מנומק ומפורט בחתימת מנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית, בו התייחסות, בין היתר לצורך במוסד החינוכי, המכתב שצורף מיום 3.11.2021 אינו מספק. כל שצויין במכתב בהתייחס לכאורה לצורך בפתיחת המוסד הוא כי "לאור ביקוש רב בשכונת פסגת זאב למוסד חינוכי הנהלת מוסדות היכל משה, אשר לה מוסדות בעיר פתחה בית ספר לבנים". לא נכתב כי המוסד יהווה פתרון חינוכי ייחודי לתלמידים.

אומנם, העוררת צירפה לערר מכתב נוסף מיום 3.5.2022 בו נטען כי "לתלמידים אלו אין מענה חינוכי אחר בשכונה וכל החלטה אשר לא תאפשר המשך קיומו של המוסד משמעותה שליחת התלמידים מחוץ לשכונה", אולם מכתב זה הוגש בחלוף חודשים רבים מאז חלף המועד האחרון להגשת בקשות לפי נוהל חריגים ואין מקום להתייחס אליו בשלב זה. לא זו בלבד שהערר אינו מהווה במה לצירוף מסמכים ששומה היה להגישם במסגרת הבקשה, כאשר עסקינן בבקשות שהוגשו באיחור לפי נוהל חריגים, התייחסות למכתב כגון זה בשלב כה מאוחר ביחס למועד האחרון להגשת הבקשה מעמיד את המשיב במצב בו הוא נדרש לדון בבקשות שמוגשות חודשים רבים לאחר פתיחת שנת הלימודים ולקראת סיומה, ולא ניתן לאפשר זאת.

יצוין עוד כי העירייה בחרה לא להעניק לעוררת מכתב שעומד בדרישות נוהל חריגים מלכתחילה, עובדה שלא ניתן להתעלם ממנה. ר' גם דבריו של ב"כ המשיב בעמ' 28 לפרוטוקול הדיון:

"העירייה משחררת הרבה מכתבים. היא יודעת את העבודה, היא יודעת מה צריך לכתוב במכתב. תמוה בעיני המשיב בעצם למה זה נכתב רק לאחר מכן, רק לאחר שהבקשה בעצם נדחת. ... אם המוסד הזה היה מאוד נחוץ ומהווה פתרון בלעדי לתלמידים, אז היינו רואים פה איזה שהוא מאמץ של העירייה בעצם לבוא וגן לתת מבנה או מקום שכן יאכלס גם לשנה הנוכחית וגם לשנה הבאה".

עוד נציין כי מדברי נציגי המשיב בדיון עלה כי מהפיקוח נמסר שיש מוסדות בסביבה שיכולים לתת מענה (עמ' 31 לפרוטוקול הדיון). כמו כן, הגב' בתי ללוש סגנית מנהל אגף רישוי ציינה בדיון כי קיים מענה בנווה יעקב הסמוכה לפסגת זאב (עמ' 39 לפרוטוקול הדיון).

בנוגע למכתב הסבר מהבעלות, העוררת נימקה את הגשת בקשתה באיחור במכתב הנושא תאריך 4.5.2022 כך:

"כידוע שכונת פסגת זאב מתווספות משפחות חרדיות רבות ועבורם נפתחו מסגרות לימודים של גני הילדים "היכל משה". לקראת שנה"ל תשפ"ב נותרו תלמידים ללא מסגרת לימודים מתאימה ונוצר צורך בפתיחת בית הספר חדש לילדים ממשיכים מגני ילדים היכל משה. לפני פתיחת שנה"ל נשכר מבנה המתאים לשמש כבית הספר באזור אך בערב פתיחת השנה התברר שמיקום המבנה אינו מתאים למקום מגורי הילדים מבחינת אפשרויות התחבורה. מספר ימים טרם פתיחת שנה"ל נשכר מבנה חילופי ברח' הניידות 13 אך רק בימים אלו הושלמו כל המסמכים הנדרשים להגשת הבקשה ולכן היא מוגשת באיחור".

בעוד שבערר נטען כי מיקום בית הספר לא היה מתאים כי הועלה צורך מהעירייה לבניית מבנה ברחוב בו מיועד להיות בית הספר, במכתב צויין כי אי התאמת מיקום בית הספר נובע מאילוצי תחבורה. לעומת זאת בדיון נטען כי העירייה התנגדה למיקום הגן במבנה שאותר על ידי העוררת בהתחלה ברחוב יעקב יהושע, מכיוון שיש לה גנים ממול וזה רחוב צדדי ושקט (עמ' 13 לפרוטוקול הדיון).

בכל מקרה, ולאחר בחינת שתי הטענות השונות שעלו נמצא כי לא מדובר בסיבה שמנויה בסעיף 4 לנוהל חריגים.

נוסיף כי נוהל רישוי ונוהל הכרה – בית ספר חדש בחינוך המוכר שאינו רשמי מיום 11.1.2021 (להלן: "נוהל הרישוי") קובע כי כאשר מדובר בפתיחת בית ספר צומח דרישת הסף מבחינת מספר תלמידים היא 2 כיתות בדרגה כיתה א' או כיתה אחת בדרגת כיתה א' ואחת בדרגה כיתה ב', כאשר בכל כיתה 22 תלמידים לפחות, ובסה"כ 44 תלמידים לפחות. מצויין כי בסמכות הוועדה לבתי ספר קטנים להמליץ על מתן רשיון למוסד צומח במספר תלמידים שונה מהאמור וזאת מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

העוררת העלתה בדיון טענה לפיה יש לגן פוטנציאל לעמוד בדרישת הסף של מספר התלמידים בכיתה בשנים הבאות (עמ' 9 לפרוטוקול הדיון), אולם טענה זו אינה יכולה לסייע לעוררת בתקיפת ההחלטה שניתנה על יסוד הנתונים שהופיעו בבקשה ביחס לשנה"ל תשפ"ב, נתונים שאין עליהם חולק. מדובר במספר קטן מאוד של תלמידים שאינו יכול לבסס פתיחה של בית ספר חדש על כל המשתמע מכך. יש לכך משמעויות בהיבטים רבים לרבות בהיבט פדגוגי (ר' בעמ' 29 לפרוטוקול הדיון).

ב"כ המשיב הבהירה כי סטייה מהוראות הנוהל בנוגע למספר התלמידים המינימלי לפתיחת בית ספר חדש יכולה אומנם להיעשות אולם זאת בנסיבות חריגות למשל כאשר מספר התלמידים קרוב למינימום הנדרש או שמדובר בישוב מבודד ואין מענה חרדי מסביב למשל (עמ' 30 לפרוטוקול הדיון). זאת לא מתקיים בענייננו.

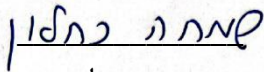
נציין כי סטייה מהוראות נוהל הרישוי בכלל ומהוראות נוהל החריגים בפרט פוגעת בעקרון השוויון כלפי מוסדות אחרים שאושרו או שנדחו, ומשכך יש לעשות זאת במשורה.

הוועדה התרשמה מכנות וענייניות טענות נציגי העוררת כפי שהועלו בדיון באריכות, על רצונם להעניק לתלמידים מסגרת נאותה ללימוד ולחינוך ועל הקשיים והמורכבויות שעומדים בפניהם, אולם על יסוד נתוני הבקשה והטעמים שמופיעים בהחלטת המנכ"לית שעומדת לערר, לא נמצא פגם ועילה לבסס התערבות בהחלטה.

לאור האמור החלטנו לדחות את הערר. מצאנו כי החלטת המנכ"לית סבירה, לא נפל בה פגם ולכן אין מקום להתערבות הוועדה בהחלטה.

זכות ערעור לפי סעיף 14א לחוק הפיקוח לבית המשפט לעניינים מינהליים בהתאם לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין) התשס"א-2000.

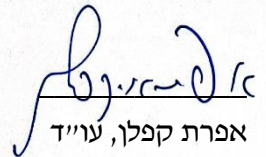
ניתן ביום ג' באייר תשפ"ג, 24 באפריל 2023.

שמחה כחלון
חברת ועדה

מיטל קורקוס, עו"ד
יו"ר הועדה

אפרת קפלן, עו"ד
חברת ועדה